[506]

crease the heat gradually, till they bring it to the highest degree, which the workmen call hell-fire, and continue it so for three days and three nights together.

When the heat is come to its due degree, the fmoke shews itself, with a sourish smell, that is not unpleasant; and, in a little time, the salt sticks to the glasses, and covers the whole opening. The salt continues subliming, till the above-mentioned time is expired; then they break the glasses, and take out the salt, just in the same form, and of the same substance, that it is sent all over Europe.

At each falt-work, they have a glass furnace, to melt the old glasses, and make new ones.

XLIX. Montium quorundam præaltorum, magna ligni fossilis copia quasi infarctorum, brevis descriptio Sam. Christ. Hollmanni, Philosophiæ Professor. Goettingensis, et S. R. Sodalis.

Read Feb. 14, SUNT in Hassiæ et principatus Goet1760. tingensis confiniis montes quidam præalti, qui tanta ligni fossilis copia abundant, ut sidem
fere superet. Horum alter non procul Mundensi
oppido, circa Werram Fuldamque confluentes posito,
versus meridionalem plagam ad tantam altitudinem
assurgit, ut mercurius barometricus in eodem ad
1" 25" pedis Lond. ab illo gradu descendat, quem
ad Werræ Fuldæque, ipsiusque adeo ex iisdem oriundi Visurgis, ripas habet: unde ex repetitis in
utroque

utroque loco observationibus, mercuriique adeo altitudine media, utrobique, quam maxime fieri potuit, determinata, montis, de quo nunc pluribus dicendum est, altitudinem ad 1150 circiter pedes Parisinos revocare licebit. In hujus montis summo fere vertice planities quædam, si ita appellare sas est, reperitur, quæ ad sexcentarum circiter orgyarum latitudinem, septingentarum vero longitudinem, excurrit, sub cujus superficie, ad 5, 10, 15 pedum profunditatem ingentia lignorum fossilium strata reperiuntur, quæ in illis locis, ubi ligna ista fossilia ad suos, quibus destinata erant, usus eruebantur, 20 circiter pedum altitudinem tunc temporis, quando ante paucos annos ibidem aderam, habebant. Quoniam stratorum vero istorum fundus, cui insistebant, lapideus, die sobla metallifosfores nostri vocant, dimidium circiter pedem crassus solum erat, Dominusque fundi rescire cupiebat, num infra fundum istum lapideum ejusdem ligni copia aliqua forsan superesset; terebra quadam, quali ad exploranda montium viscera uti metallifoffores nonnunquam folent, periculum factum est, repertumque, infra fundum istum lapideam ejusdem ligni copiam ad 30 circiter pedum profunditatem adhuc superesse, neque ad novum tamen ejusdem fundum perventum adhuc erat; eandemque ligni istius fossilis altitudinem in aliis etiam ejusdem montis locis, ubi inquirere in easdem licuit, reperiri, mihi confirmatum est. Hæc ligna in stratis suis ita sibi incumbunt, ut in sectione ipsorum perpendiculari, qualis tunc temporis, quum ibidem adessem, ad fundum ipsorum lapideum usque ad 20 circiter et plurimum pedum latitudinem facta erat, ligna ipsa lapidum, in lapicidinis sibi incumbentium, situmque horizonti parallelum servan-Vol. LI. Uuu tium.

tium, formam fere referens, adeo arcte etiam fibi invicem quasi impacta sint, ut vix terræ interlabentis quicquam observare liceat: unde difficillimum cognitu evadit, num arbores integræ, an arborum jam fissarum divisarumque partes solum, fuerint, ex quibus ista enata sint. Temporis etiam, quo hunc situm procul dubio jam obtinuerunt, longinquitate, terræque fimul incumbentis et aquæ interlabentis humiditate, adeo fragilia facta funt, ut non in naturali suo situ folum rimarum, versus omnes fere directiones excurrentium, plena fint, fed loco etiam fuo mota in majores facile minoresve portiones dilabantur. omnium horum lignorum a fusco ad nigrum fere tendit, quo etiam terra illa pauca passim intermixta non folum, fed eidem etiam incumbens, ad pedis unius et ultra altitudinem, fimul tincta est: unde et hac, licet caute remota, ne in extrema quidem superficie justam lignorum istorum faciem, imo ne situs quidem directionem veram, cognoscere satis distincte Terra enim ista humida ligni semiputridi rimæ et intervalla omnia adeo oblita repletaque funt, ut visum omnem fallant confundantque. Quæ huic vero terræ incumbit, humus est intermixto sabulo, in qua optimæ passim argillæ bolique, alibi vero arenæ etiam subtilissimæ, varieque coloratæ, reperire strata Ex his ipfis terrarum circumjacentium stratis vero novus quafi adhuc affurgit in fummo cacuminis vertice mons, quingentorum et quod excurrit passuum ambitum circiter habens, lapidibus ingentibus fere totus constratus, arboribusque præterea proceris confitus, sub quo ipso quoque lignorum istorum strata quædam adhuc excurrunt.

Ligna

[509]

Ligna, que ex stratis hisce eruuntur, limo humoque interlabente ita plerumque inquinata et obducta sunt, ut a gleba quadam terrestri primo adspectu non multum differant: unde et a fossoribus et operariis, qui iisdem eruendis adhibentur, carbones fosibles plerumque appellantur. Quando aqua vero leviter abluta et purgata funt, aerique ficciori per breve temporis spatium exposita, naturam indolemque suam genuinam adeo clare statim produnt, ut vel imperitissimus et stupidissimus quisque ne per momentum quidem temporis dubitare possit, num ligna vere talia fint, an minus. Quod nudo vero oculo in iisdem ita jam agnoscitur, illud ipsum vel leviter armato magis adhuc patescit: siquidem et tubuli lignorum perpendiculares, cum fibris ipsorum transversis et horizontalibus, facillime in iisdem dignoscuntur, et incrementa ipsorum annua clarissime in iisdem apparent; ut alia ejusmodi plura taceamus. Quando frustra etiam illa lignea in justa magnitudinis acervos convehuntur, hique eadem illa enchiresi tractantur, qua carbonarii nostri in parandis ex ligno recenti carbonibus utuntur, optimæ notæ carbones lignei inde prodeunt; qui ab acido vero, quod magna copia in iifdem adhuc residet, minerali non eosdem ubivis cum aliis carbonibus ligneis usus præstant. Ligna enim hæcce fossila, quorum formam situmque hactenus descripsi, tanta bituminis aluminisque copia imprægnata funt, ut non ignem folum facile concipiant, alantque, sed et cineres, qui ab illorum sub diu facta combustione superfunt, magnam aluminis copiam fundant: quod ex iisdem etiam in peculiari huic usui destinata officina, magna copia, in eodem montis vertice adhuc excoquitur. Atque hæc causa etiam Uun 2

[510]

esse videtur, cur elegantissimi inter ligna ista non raro reperiantur pyritæ, qui aliorum similium more scintillas ex chalybe copiossimas eliciant; aeri vero liberiori per aliquod tempus expositi, primum dehiscere, mox in pulverem resolvi, toti quanti soleant, qui aluminis sulphurisque vulgaris floribus quasi, paucaque terra martiali, vel nudo oculo constare observatur. Quoniam inter eosdem vero nonnunquam reperiuntur, qui arborum fruticumque ramentis circumfusi formas elegantissimas referunt, quos ab interitu suo, si fieri posset, conservare cupiebam, aquam serventem aliquoties fingulis diebus ipsis tamdiu affudi, donec odore et colore fere omni carens ab iisdem rediret: atque hac equidem ratione factum est, ut illorum nonnulli, probe prius exficcati, atque chartis thecifque ficcis involuti, et ab aeris humidioris accessu defensi, jam sex fere annos perdurent, parumque mutationis adhuc passi sint. Horum nonnulli media frusti cujusdam lignei substantia ita sæpe occultantur, ut non nisi illo fracto, fissoque, in conspectum prodeant.

Alter horum montium, de quibus dicere constitum est, in ipsa Hassia, prope Allendorssium, quod a fontibus et ossicinis suis salaribus longe lateque his in regionibus celebratur, situs, atque ab accolis propterea procul dubio der Wyszner, mons albus, appellatus est, quod cacumen ipsius diu adhuc ab incumbente nive albescit, quando in reliquorum montium circumjacentium verticibus dudum illa disparuit. Hic mons priorem istum altitudine multum adhuc vincit, atque ex observationibus barometricis, in eodem etiam aliquoties repetitis, supra Werræ, ipsum quoque proxime præterlabentis, ripam ad 1970 circuiter.

citer pedum Parifinorum altitudinem quam proxime ascendit. In montis hujus viscera, circa 1500 circiter pedum inde a basi ipsius altitudinem, ab orientali, meridionali, et occidentali ejusdem plaga cunieuli, quos mellen Germani nostri vocant, per durisfimum partim lapidem ducti sunt, quos magna bituminis fossilis lignorumque fossilium copia undique Horum unum, substructionibus suis munitum, sumto metallifossoris habitu, ad quingentarum circiter orgyarum, quarum fingulæ hexapedam Gallicam paulum adhuc superant, longitudinem, finemque adeo ipsum illius cuniculi, subii, nihil ab omni latere, tectoque incumbente, quam bituminum lignorumque fossilium immensam copiam, post substructiones illas ligneas, ad lampadum flammam cum comitibus meis videns. Atque bitumen quidem, quod hic reperitur, et eruitur, nigredine et splendore suo ad gagatem ipsum quam proxime accedit, duritie vero parum per ab eodem differt. Lignum vero fossile ejusdem cum altero illo, quod modo descripsi, et a cujus antea indicata fede hic mons etiam paucis milliaribus Germanicis solum distat, videtur esse generis; aluminis vero, aut alius falis mineralis, bituminifque, quantum adhuc constat, parum admodum continet, coloris etiam minus fusci, et nigricantis est. Per hoc lignum cuniculus ille, quem subii, ita ductus erat, ut hunc ipsum undique ambiret, cuniculique ipsius substructionibus in situ suo naturali conservaretur, ejusque altitudinem ab utroque cuniculi latere 4 aut 5 orgyarum plerumque esse fossores confirmabant. Hisce lignis bituminis illius, quod modo indicavi, stratum, ad duarum circiter orgyarum altitudinem, adeo exacte ubivis incumbit, ut superfusum quasi eidem esse videatur ::

deatur: unde et proxime eidem subjacentium superiorum lignorum frustra multum eodem imprægnata funt, propiusve ad colorem ipsius nigricantem accedunt. Quum hujus igitur bituminis tanta intra montis hujus viscera reperiatur copia, ut a ducentis fere annis jam ad excoquenda falia Allendorffienfia fit adhibitum, illoque ipso, quum ibidem adessem, tempore vel fingulis annis ultra ducenties mille modios, menfuræ Goettingenfis, ex eodem adhuc erui, earundemque falinarum ufibus impendi, dicerentur; ligna ista fossilia, quæ eodem bitumine imbuta non sunt, intacta fere a fossibus relinquuntur, futurorum sæculorum ufibus demum inservitura. Quemadmodum hæc vero bitumina lignis subjacentibus fossilibus, ita bituminis hujus superficiei tectum, quod ipsum proxime excipit, lapideum adeo arcte ubivis incumbit et cohæret, ac si vel ipsum infusum eidem esset, adeo ut lapidum bituminumque substantiæ sibi invicem quasi permixtæ ibidem multis in locis appareant. Quanta tecti hujus incumbentis lapidei crassities sit, non fatis equidem conftat, neque in omnibus forsan locis est eadem. A tecti vero hujus cum subjacentibus bituminibus confinio ad fummum montis, ad quod per acclivitatem ejus passim ascenditur, cacumen, quingentorum circiter pedum Parifinorum altitudo adhuc multis in locis est: hocque montis cacumen procerarum arborum fylvis passim tegitur, superius vero, ubi in ampliffimam tandem planitiem obit, prato quodam satis spatioso et udoso simul insternitur. Ligna ergo hæcce, cum incumbente bituminum strato satis crasso, mediis fere montis ingentis visceribus inclusa sunt; quum priorum istorum magna pars, non admodum profunde, plerisque in locis, humo cooperta

[513]

cooperta sit, parsque solum illorum aliqua sub accumbentis supremi montis verticem, quantum adhuc constat, excurrat. Utrumque tamen tantum naturæ est miraculum, ut satis vivis depingi coloribus vix queat, neque parum ad illustrandam globi nostri terraquei historiam conferre vel maxime aliquando possit.

Ejusdem forsan generis est, quod ex Societatis Reg. Goettingensis Commentariorum tom. II. paucis hic repetere liceat. Reperta nempe ante aliquot annos, et ex marga eruta, in montium nostrorum Hercynicorum vicinia, funt offa quædam ingentis, et fere monstrofæ, magnitudinis, quæ Elephantis cujusdam reliquiæ primo intuitu esse fere omnibus videbantur. Paulo accuratiore vero illorum instituto examine, facile apparebat, ossa ista animalis cujusdam fragmenta esse, minoris quidem elephante altitudinis, ejusdem tamen, si non majoris, cum eodem molis et ponderis. Quum eodem vero in loco paulo post etiam dentes eruerentur, inusitatæ magis formæ, quam magnitudinis, qui vivi istius, per nonnullas Germaniæ Galliæque provincias tunc temporis peregrinatis, rhinocerotis dentibus exacte fimiles reperiebantur esse; rhinocerotis ossa ista fossilia esse, eo minus relinquebatur dubii, quod nullius adhuc cogniti, five terrestris, five aquatilis, animalis fimilitudinem ista ullam referrent. Tot vero eorum offium eodem in loco reperta funt fragmenta, ex quibus clariffime patet, quatuor minimum adulta, unumque minus adultum, ejusdem generis individua eodem in loco fepulta fuisse: id quod occasionem mihi postea dedit, viam quandam novam tentandi, qua corporum hujusmodi peregrinorum, ipsorumque marinorum, in terræ continentis diversis regionibus origo intelligi forsan melius posset: de quo in

[514]

in iisdem Societatis nostræ Commentariorum tom. IV. jam fusius dictum est.

L. Experiments in Electricity: In a Letter from Father Beccaria, Professor of Experimental Philosophy at Turin, to Benjamin Franklin, L. L. D. F. R. S.

Benjamino Franklin viro de re electrica meritissimo Joannes Baptista Beccaria ex scholis piis S.P.D.

Read Feb. 14. I. Sospitem ex America Londinum te appulisse gaudeo, vir præclarissime. Offero tibi de motibus electricis, qualem experimentis excudi, hypothesin: partior hanc in duas partes, quemadmodum ipsa postulare videtur motuum hujusmodi differentia: ago parte prima de accessionibus, de discessionibus dico parte altera.

2. Et continuo universam de accessionibus pertractationem meam ita paucis comprehendo: "Quum ignis electricus copiosior in corpore altero vi expandendi se ad æqualitatem trajicit in alterum, partem interjecti aeris dimovet e loco pro majore sua copia majorem: sit inde, ut aer a tergo corporibus adjacens deficiente sulcro aeris intermedii ruat versus ipsum medium locum; ruit vero non circumeundo corpora, quæ via est longior, atque impedita abs igne profluente, sed ipsa trudendo a tergo: hac aeris trusione accedunt corpora inæqualiter electrica; dum accedunt, accelerantur, quia pro accessione majore copiosior ignis intersluit, co-